

## بررسی مقایسه‌ای نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدیدهای کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان\*

محمدرضا شکاری<sup>۱</sup>، پگاه کریمیان<sup>۲</sup>

### مقاله پژوهشی

### چکیده

**مقدمه:** برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی از مهم‌ترین ارکان سیستم‌های مدیریتی است. مدل نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها (SWOT Strength, Weakness, Opportunity, Treat) به بررسی نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت‌های موجود در یک سازمان می‌پردازد. هدف این مطالعه مقایسه و تحلیل وضعیت درونی و بیرونی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استفاده از این مدل بوده است.

**روش بررسی:** مطالعه حاضر در شهریور ۱۳۹۳ خورشیدی و به روش توصیفی-پیمایشی انجام شده است. ابزار مورد استفاده پرسش‌نامه‌ای محقق‌ساخته که روایی آن توسط صاحب‌نظران تأیید، و پایایی آن با آزمون Cronbach's alpha به میزان ۰/۹۴ اندازه‌گیری شد. جامعه‌ی پژوهش مدیران و کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به تعداد ۳۸ نفر است که به علت امکان دسترسی به تمامی اعضای جامعه، از نمونه‌گیری صرف‌نظر، و به صورت سرشماری انجام شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Microsoft excel و آمار توصیفی استفاده شده است.

**یافته‌ها:** از مجموع ۵۰ مؤلفه در ۸ بعد عوامل درونی، ۹ نقطه قوت و ۱۰ نقطه ضعف مشاهده، و ۳۱ عامل باقی‌مانده در وضعیت متوسط قرار داشتند. اما در بخش عوامل بیرونی از ۲۵ عامل مورد بررسی در ۴ بعد، کتابخانه‌ها بدون اینکه با فرصتی مواجه باشند، ۱۶ عامل آن‌ها را تهدید می‌کند، و ۹ عامل دیگر نیز وضعیت متوسطی را دارا هستند. کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در بخش عوامل درونی میانگین ۳/۳۵، و در بخش عوامل بیرونی میانگین ۳/۰۷ (از ۵ نمره) را دارا هستند. تمامی کتابخانه‌ها نیز به جز کتابخانه مرکزی در وضعیت بینابینی قرار دارند. کتابخانه‌های دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» و «پرستاری و مامایی» و «پزشکی»، در رتبه‌های اول تا سوم هستند.

**نتیجه‌گیری:** نتایج نشان داد که عوامل درونی و بیرونی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در وضعیت متوسطی قرار دارند. با توجه به غلبه نقاط ضعف و تهدیدها بر نقاط قوت و فرصت‌ها، در صورت کم‌کاری و کم‌توجهی مسئولین ممکن است که این کتابخانه‌ها به وضعیت نامطلوبی دچار شوند. آگاهی مدیران و کتابداران مورد بررسی از مشکلات و مسائل شناسایی‌شده و تلاش آن‌ها برای تقویت نقاط قوت، رفع نقاط ضعف، استفاده از فرصت‌ها و غلبه بر تهدیدها، می‌تواند گام مهمی در راستای ارتقای خدمات کتابخانه‌های مورد بررسی به اعضای هیأت علمی، پزشکان، پژوهشگران، دانشجویان باشد.

**واژه‌های کلیدی:** فرصت‌ها؛ کتابخانه‌های دانشگاهی، مدیریت راهبردی

پذیرش مقاله: ۹۴/۰۳/۱۸

اصلاح نهایی: ۹۴/۰۳/۹

دریافت مقاله: ۹۳/۱۱/۲۹

**ارجاع:** شکاری محمدرضا، کریمیان پگاه. بررسی مقایسه‌ای نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدیدهای کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۴؛ ۱۲(۴): ۴۶۷-۴۸۲.

\*- این مقاله حاصل تحقیق مستقل بدون حمایت مالی می‌باشد.

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسؤول)

Email:p\_karimian@yahoo.com

## مقدمه

امروزه سازمان‌ها به طور فزاینده‌ای در محیط‌های پویا و متغیری قرار دارند. این سازمان‌ها به منظور حفظ بقا و حضور در عرصه‌های جهانی مجبورند خود را با تغییرات سازگار ساخته و با شرایط کنونی وفق دهند. جهان امروز ویژگی‌های خاصی دارد که عمده‌ترین آن تغییرات پرشتاب، جابه‌جایی شدید در قدرت، پیچیدگی فزاینده، رقابت روزافزون و افزایش شدید تولید دانش است (۱). Pritchard و Beckhard معتقدند که امروزه سازمان‌ها در پنج وجه رسالت، هویت، روابط با ذینفعان، شیوه انجام کار و فرهنگ دچار تغییر و تحول شده‌اند (۲). به این ترتیب سازمان‌هایی را می‌توان موفق دانست که علاوه بر همسو شدن با این تحولات، قابلیت پیش‌بینی دگرگونی‌ها را داشته باشد و بتواند با توجه به تغییرات محیطی به وجود آمده برای آینده خود برنامه‌ریزی نمایند. امروزه کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی نیز به مانند دیگر سازمان‌ها دچار تغییر و تحولاتی شده‌اند و به ناچار باید خود را با این تغییرات وفق دهند. این مراکز و به طور خاص کتابخانه‌های دانشگاهی که نقش برجسته‌ای در ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش در دانشگاه‌ها ایفا می‌کنند، نیازمند راه‌کارهایی به منظور مدیریت تغییرات خود هستند (۳). برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی از مهم‌ترین ارکان سیستم‌های مدیریتی محسوب می‌شود که بررسی عوامل درونی و بیرونی بخش مهمی از آن را تشکیل می‌دهد. چرا که فرآیند مدیریتی هر سازمان متأثر از فرآیند تعامل با محیط بیرونی است (۴). از جمله ابزارهای مورد استفاده جهت مدیریت راهبردی سازمان‌ها مدل SWOT (Strength, Weakness, Opportunity, Treat) است. این مدل تحلیل منظمی برای شناسایی نقاط قوت و ضعف درون سازمان‌ها، و فرصت‌ها و تهدیدهای بیرون هر سازمان است که قادر به ارائه و تدوین یک راهبرد برای تطابق و تعامل بین این عوامل است. به عبارت دیگر این مدل دارای دو بعد درونی و بیرونی است. بعد درونی به شناسایی نقاط قوت و ضعف، و بعد بیرونی به شناسایی فرصت‌ها و تهدیدها

می‌پردازد. عواملی که منشأ درونی دارند را باید در خود سازمان، و عواملی که منشأ بیرونی دارند را باید در محیط جستجو کرد. برای تحلیل SWOT هیچ سیاهه‌ی واحدی که برای تمامی سازمان‌ها مورد استفاده قرار گیرد وجود ندارد، بلکه هر سازمان بنا بر نیاز خود اقدام به تهیه آن می‌نماید (۵). بنابراین در پژوهش حاضر، در بعد درونی به ارزیابی مؤلفه‌های نیروی انسانی، مشارکت و همکاری، سابقه، مجموعه، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، وضعیت مالی، فضا و تسهیلات و رویکردها و نگرش‌ها؛ و در بعد بیرونی، نیروی انسانی، بازاریابی و رقبای اطلاعاتی، وضعیت مالی و رویکردها و نگرش‌ها را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در انتهای تحلیل SWOT باید قادر به پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها بود: کدام نقاط قوت باید رشد یابند تا سازمان به هدف‌ها و چشم‌اندازهایش دست یابد؟ کدام نقاط ضعف باید از بین بروند تا سازمان‌ها به هدف‌ها و چشم‌اندازهایش دست یابد؟ کدام فرصت‌ها باید به تصرف درآیند تا دستیابی به اهداف سازمان میسر شود؟ و تأثیر کدام تهدیدها باید به حداقل برسد تا سازمان بتواند به اهدافش دست یابد؟ (۶). این‌گونه تحلیل‌ها منجر به ایجاد رابطه‌ای پویا میان کتابداران با یکدیگر و سپس با مراجعان خواهد شد، و در مراحل بعد، وفاداری مراجعان را نسبت به منابع و خدمات کتابخانه در پی خواهد داشت (۷).

مدیران کتابخانه‌ها در صورت ناآگاهی از وضعیت سازمان خود با چالش‌های بسیاری مواجه خواهند شد. از آنجایی که کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی وظیفه‌ی جمع‌آوری، سازماندهی، اشاعه و دسترس‌پذیری طیف گسترده‌ای از منابع و اطلاعات پزشکی را به کاربران خود بر عهده دارند، مدیران با تحلیل راهبردی وضعیت درونی و بیرونی سازمان خود و آگاهی از این وضعیت، قادر خواهند بود تا به آسیب‌شناسی و آسیب‌زدایی فرآیندهای مذکور و جریان اطلاعات پرداخته و به بالابردن کیفیت خدمات سازمان خود بپردازند، و در ادامه زمینه‌های ارتقای آموزش و پژوهش را فراهم آورند. به این ترتیب، مدیران و کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، با مطالعه و

داشتن راهبردهای بازاریابی اطلاعات و موضع‌گیری مناسب، بر نقاط ضعف و تهدیدها فایق آیند (۹).

Fernandez به تحلیل رسانه‌های اجتماعی در کتابخانه‌ها با روش تحلیل SWOT پرداخت. نتایج نشان داد که نقاط قوت این رسانه‌ها شامل رایگان بودن، راحتی راه‌اندازی و استفاده و امکان در اختیار قرار دادن این رسانه‌ها در کوتاه‌ترین زمان به بالاترین تعداد از افراد؛ نقاط ضعف شامل عدم تأیید رسانه‌هایی که باید دانلود شوند از جانب سازمان مادر، وجود محدودیت در طراحی و در معرض انتقاد قرار گرفتن این رسانه‌ها هستند. همچنین نتایج بیان‌گر وجود دو فرصت، یعنی بالا بردن امکان بازاریابی منابع و خدمات کتابخانه‌ها و دسترسی طیف گسترده‌ای از کاربران به رسانه‌ها، و وجود تهدیدهایی از جمله خارج از کنترل بودن رسانه‌های اجتماعی از دسترس بیشتر کتابداران و راحت بودن لغو عضویت توسط کاربران اشاره کرد (۷).

نتایج مطالعه Dike Ugah که به تحلیل SWOT کتابخانه دانشگاه کشاورزی Michael Okpara در کشور نیجریه پرداخته بود نشان داد که نقاط قوت این کتابخانه در مجموعه منابع اطلاعاتی، تجهیزات، کتابخانه الکترونیکی، نیروی انسانی و بخش رایانه آن، و نقاط ضعف کتابخانه شامل کمبود فهرست‌برگه، عدم انجام خدمات فنی، و نیز کمبود فضا برای کتابداران است. فرصت‌های پیش روی این کتابخانه امکان برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت، انتشار نشریات، و انجام خدمات نمایه‌سازی، چکیده‌نویسی و صحافی است، و تهدیدهایی که با آن مواجه هستند نیز مسایل ایمنی و امنیتی ساختمان کتابخانه، مجموعه منابع اطلاعاتی و کارکنان و کاربران است (۱۰).

پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی به ارزیابی و مقایسه کتابخانه‌های مرکزی و دانشکده‌ای دانشگاه شهید چمران بر اساس تحلیل SWOT پرداختند. تحلیل نتایج به این شرح است: نقاط قوت: استقبال از ایده‌های جدید، همکاری با کتابخانه‌های دانشگاهی، برخورداری از جایگاه مطلوب در سطح استان و ملی، سازماندهی مناسب مجموعه، برخورداری از افراد مطلع

کارست رهنمودهای این پژوهش و می‌توانند گام مهمی در راستای ارتقای خدمات کتابخانه‌های مورد بررسی به اعضای هیأت علمی، پزشکان، پژوهشگران، دانشجویان بردارند.

تاکنون پژوهش‌های متعددی با کاربرد مدل SWOT در زمینه‌های موضوعی مختلف انجام شده است. ولی پژوهش‌های اندکی را می‌توان یافت که به کاربرد این مدل در موضوعات خاص کتابداری، کتابخانه‌ها و کتابداران پرداخته باشد. از جمله این پژوهش‌ها موارد زیر قابل ذکر هستند:

Mapulanga برنامه‌ریزی نظام‌ها و خدمات اطلاع‌رسانی را در کتابخانه‌های دانشگاه Malawi به روش SWOT بررسی نمود. نتایج نشان داد که با وجود تدوین برنامه‌های راهبردی در این کتابخانه‌ها ولی عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی که به صورت درونی و بیرونی بر کتابخانه‌ها وارد می‌شود تأثیری منفی بر اجرای برنامه‌های سازمان و ارائه خدمات دارد. همچنین برنامه‌های راهبردی نتوانسته است محیط کتابخانه‌های مورد بررسی را به عنوان یک محیط مناسب و استاندارد مطرح کند. از سوی دیگر، با استفاده از تحلیل SWOT مشخص شد که با وجود شناخته‌شده بودن برنامه‌ریزی در فضای مشاغل مختلف، همچنان در این کتابخانه‌ها پیشرفت چندانی حاصل نشده و کتابخانه‌های مورد بررسی در انجام امور و ارائه خدمات خود کمتر اقدام به برنامه‌ریزی می‌نمایند (۸).

Kumar با روش SWOT بازاریابی اطلاعات در ۴ کتابخانه دانشگاهی شهر Kerala را از منظر مجموعه، زیربنا، منابع انسانی و خدمات از دیدگاه مدیران مورد تحلیل قرار داد. یافته‌ها نشان داد که تمامی کتابداران نظر مثبتی نسبت به بازاریابی اطلاعات دارند، ولی هیچ کتابخانه‌ای بودجه‌ی خاصی برای تعلیم فرد دارای صلاحیت برای انجام بازاریابی اختصاص نداده بودند. بیشتر کتابداران در این مسیر با مشکلات خاصی چون کمبود نیروی انسانی تعلیم دیده و عدم تقاضای استفاده‌کنندگان حتی نسبت به خدمات و منابع موجود مواجه بودند. نتایج تحلیل نشان داد که تمامی کتابخانه‌ها با توجه به نقاط قوت و فرصت‌های پیش رو به راحتی می‌توانند با

زیرساخت‌های امنیتی لازم در سازمان. فرصت‌ها: تأکید بر ایجاد روابط، اهمیت به دانایی‌محوری، افزایش نیروی متخصص فناوری اطلاعات. و تهدیدها: هزینه‌ی اجرای برنامه‌های مبتنی بر فناوری، از دست‌دادن کارشناسان متخصص، نهایی‌نشدن قوانین مرتبط با فرایندهای الکترونیکی از جمله حق مؤلف (۱۲).

در کل، مرور پیشینه‌ها نشان‌دهنده این است که کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی مختلف، از لحاظ برخورداری از نقاط قوت و بهره‌مندی از فرصت‌ها، و دوری از نقاط ضعف و غلبه بر تهدیدها وضعیت ناهمسانی دارند. از این رو، هدف این مطالعه آن بود که با کاربرد مدل ماتریس SWOT به تحلیل مقایسه‌ای وضعیت درونی یعنی نقاط قوت و ضعف، و وضعیت بیرونی یعنی فرصت‌ها و تهدیدهایی که کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با آن‌ها مواجه هستند بپردازد و در انتها به ارائه راه‌کارهایی برای بهبود خدمات آن‌ها ارائه نماید.

### روش بررسی

مطالعه حاضر که در شهریور ۱۳۹۳ خورشیدی انجام شده است از نوع توصیفی-پیمایشی است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای است که با مطالعه‌ی منابع مختلف داخلی و خارجی طراحی شده و هسته‌ی اصلی آن را پژوهش‌های سهیلی (۱۱) و پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶) تشکیل می‌دهد. این پرسش‌نامه در دو بعد «عوامل درونی» شامل ۸ مؤلفه (نیروی انسانی، مجموعه، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، وضعیت مالی، مشارکت و همکاری، سابقه، وضعیت مالی، فضا و تسهیلات، و رویکردها و نگرش‌ها) و «عوامل بیرونی» شامل ۴ مؤلفه (نیروی انسانی، بازاریابی و رقابتی، اطلاعاتی، رویکردها و نگرش‌ها و وضعیت مالی) تنظیم شده که روایی آن مورد تأیید متخصصان، و پایایی آن با آزمون Cronbach's alpha به میزان ۰/۹۴ اندازه‌گیری شد. مقیاس درجه‌بندی هر گویه بر مبنای طیف پنج‌درجه‌ای likert (از خیلی کم تا خیلی زیاد) و شیوه نمره‌گذاری آن ۱ تا ۵ است. از آنجایی که امکان دسترسی به تمامی اعضای جامعه امکان‌پذیر بود، از نمونه‌گیری صرف‌نظر شده و این

در زمینه فناوری اطلاعات. نقاط ضعف: عدم برخورداری کارکنان از ایده‌های جدید، عدم تفویض اختیار به مدیران سطوح پایین، ضعف منابع الکترونیکی، عدم وجود سخت‌افزارهای باکیفیت، کمبود بودجه، کمبود فضا، عدم وجود برنامه‌های منسجم و انعطاف‌پذیر. فرصت‌ها: استفاده از نظرات اعضای هیئت علمی در تصمیم‌گیری‌ها، نگرش مثبت دانشجویان به نقش کتابخانه، عدم وابستگی کتابخانه‌ها. تهدیدها: مشکلات معیشتی کارکنان، عدم انجام بازاریابی، عدم تمایل انتقال از منابع چاپی به الکترونیکی، هزینه بالای منابع اطلاعاتی (۶).

سهیلی در پژوهشی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای کتابخانه‌های دانشگاه رازی را مورد بررسی قرار داد. برخی از مهم‌ترین نتایج این پژوهش که به صورت تحلیل SWOT انجام شده شامل: فرصت‌ها: وجود محیطی صمیمانه بین کارکنان، وجود همکاری کتابخانه‌ها با دیگر سازمان‌ها و کتابخانه‌های غیردانشگاهی، برخورداری کتابخانه‌ها از جایگاهی مطلوب در سطح استان، وضعیت مناسب کیفیت مجموعه منابع چاپی، و برخورداری از فضای کافی و استاندارد. نقاط ضعف: کم‌بودن نسبت کارکنان به مراجعین، عدم برخورداری از موقعیت جغرافیایی مناسب، ضعف کیفیت منابع الکترونیکی، عدم برخورداری از رایانه و شبکه‌ی داخلی، کمبود بودجه، کمبود فضا. فرصت‌ها: نیروی انسانی جوان، عدم وجود رقیب، تمایل از منابع چاپی به منابع الکترونیکی، کنترل کافی بر بودجه. تهدیدها: عدم استفاده از خلاقیت کارمندان بازنشسته، عدم انجام بازاریابی، عدم درک صحیح مسئولان از موقعیت کتابخانه، عدم واگذاری برخی از خدمات به بخش خصوصی (۱۱). مقدم چرکری با استفاده از تکنیک SWOT سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. نتایج این پژوهش عبارت است از: نقاط قوت: ساختمان مدرن، سرعت اینترنت بالا و آمادگی جهت بکارگیری فناوری اطلاعات، برخورداری از منابع مالی. نقاط ضعف: عدم تجربه کافی در بهره‌برداری از فناوری اطلاعات، عدم کارایی لازم نیروی انسانی، عدم وجود

از فناوری، دسترسی مناسب‌تری را به منابع مختلف برای دانشجویان و مراجعه‌کنندگان ایجاد کنند.

گروه دیگر از عوامل درونی «وضعیت مالی» است (جدول ۲). نتایج نشان می‌دهد نه تنها هیچ‌گونه نقطه‌قوتی در کتابخانه‌ها مشاهده نمی‌شود، بلکه این کتابخانه‌ها از کمبود بودجه برای تأمین منابع و خدمات خود رنج می‌برد. پایین‌بودن امکان استفاده از حمایت‌های مالی ذینفعان آموزش و پژوهش در کتابخانه، و عدم هدایت بودجه‌های اعطایی به سمت بازدهی مطالعه بیشتر بر مشکلات مالی کتابخانه‌ها دامن می‌زند.

کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در عوامل مربوط به گروه «مشارکت و همکاری» دارای ۱ نقطه قوت است و در سایر موارد در وضعیت میانه‌ای قرار دارند. هر چند این کتابخانه‌ها با دیگر کتابخانه‌های دانشگاهی همکاری مطلوبی دارد (میانگین ۴/۰۳)، ولی نتایج پژوهش، همکاری متوسط این کتابخانه‌ها را با دیگر سازمان‌ها و کتابخانه‌های غیردانشگاهی نشان می‌دهد (میانگین ۳/۲۱). همچنین تفویض اختیار از مدیران ارشد به مدیران سطوح پایین (با میانگین ۳/۴۲) و مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها (با میانگین ۳/۲۹) نیز وضعیت بینابینی را دارند.

با مطالعه نقاط قوت و ضعف گروه «سابقه»، مشخص شد که کتابخانه‌ها در سطح استان از جایگاه متوسطی قرار دارد (میانگین ۳/۷) که با اندکی تلاش می‌توان آن را به یکی از کتابخانه‌های مهم در سطح استان تبدیل نمود. موقعیت جغرافیایی کتابخانه‌ها و نیز اعتبار آن‌ها در سطح ملی نیز در وضع متوسطی قرار دارند (میانگین ۳/۳۲). هر چند اعتبار ملی این کتابخانه‌ها نیز وضعیت بینابینی است (میانگین ۳/۱۱)، اما اعتبار بین‌المللی آن‌ها در وضعیت نامطلوبی به‌سر می‌برند (میانگین ۲/۵۵).

بررسی‌ها نشان‌دهنده‌ی ضعف مراکز مورد مطالعه در هر سه عامل گروه «فضا و تسهیلات» است. به این معنا که نه تنها فضای کافی برای مطالعه با نسبت تعداد مراجعه‌کننده به کتابخانه تطابق ندارد (میانگین ۲/۸)، بلکه همین فضای موجود نیز وضعیت استانداردی ندارد (میانگین ۲/۷۸). از سوی

پژوهش به صورت سرشماری انجام گرفت. جامعه پژوهش حاضر شامل مدیران و کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به تعداد ۳۹ نفر بود که در نهایت ۳۸ مورد از پرسش‌نامه‌ها عودت داده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز با استفاده از نرم‌افزار Microsoft excel، و روش‌های آمار توصیفی صورت گرفته است. برای مشخص کردن عوامل مهم، عامل‌هایی که دارای میانگین کمتر از ۳ (از ۵ نمره) بودند به عنوان نقاط ضعف و تهدید، و عامل‌هایی که دارای میانگین ۴ و بالاتر بودند به عنوان نقاط قوت و فرصت در نظر گرفته شدند.

### یافته‌ها

جدول ۱ نشان می‌دهد که در گروه «نیروی انسانی» ۲ عامل به عنوان نقطه قوت کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان شناخته می‌شوند. کارکنان این کتابخانه‌ها از دانش کتابداری و تجربه‌ی روزآمد و مناسبی برخوردار هستند. از سوی دیگر، کتابداران و مدیران دارای اخلاق خدمت‌رسانی به کاربران هستند. در کل وضعیت «نیروی انسانی» این کتابخانه‌ها در حد متوسطی قرار دارند و هیچ‌گونه نقطه‌ضعفی در آن مشاهده نمی‌شود.

چنان که در جدول ۲ اشاره شده، در گروه «مجموعه» ۳ عامل آن نقطه قوت، ۲ عامل نقطه ضعف است و بقیه در وضعیت متوسطی قرار دارند. اگرچه منابع کتابخانه در موضوعات مختلف نسبتاً تعادل دارد، و وضعیت مجموعه منابع الکترونیکی کتابخانه‌ها در وضعیت میانه‌ای قرار دارند، با این وجود کاربران خاص در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان خدمات خاصی دریافت نمی‌دارند. نتایج این پژوهش وجود سه نقطه قوت را در گروه «زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات» در مراکز مورد مطالعه نشان می‌دهد (جدول ۲). هر چند که میزان برخورداری از لوازم جانبی رایانه در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در وضعیت نامناسبی است، اما وضعیت بهره‌مندی از اینترنت و میزان برخورداری از شبکه داخلی در وضعیت مطلوبی قرار دارد. همین امر باعث شده است تا کتابداران بتوانند با استفاده

دیگر در وضعیت متوسط قرار دارد. آموزش‌های ضمن خدمت در حد متوسطی با نیازهای کارکنان هماهنگی دارد (میانگین ۳/۴۳)، در تصمیم‌گیری‌ها تا حدودی از نظرات اعضای هیأت علمی استفاده می‌شود (۳/۳۵) و کارکنان برای همگام‌شدن با پیشرفت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات مشکل زیادی ندارند (میانگین ۳/۳۲). کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با تهدیدهایی در گروه «نیروی انسانی» مواجه هستند. از جمله: عدم استفاده از نظرات دانشجویان در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها (میانگین ۲/۹۵)، و استفاده نکردن از تجربه‌ی فکری کارمندان بازنشسته (میانگین ۲/۴۹) و نیز نیروهای داوطلب (میانگین ۲/۸۶) - از جمله به صورت کار دانشجویی و کارآموزی - در بخش‌های مختلف کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. از دیگر تهدیدهایی که کتابخانه‌های مورد بررسی با آن‌ها مواجه‌اند می‌توان به وجود مشکلات معیشتی و کاری مختلف در کارکنان اشاره کرد (میانگین ۲/۹۲).

جدول ۱. نقاط قوت و ضعف گروه «نیروی انسانی»

نیروی انسانی		نیروی انسانی	
رتبه	نقاط قوت و ضعف	رتبه	نقاط قوت و ضعف
۱	کارکنان این کتابخانه از دانش کتابداری و تجربه روزآمد و مناسبی برخوردار هستند.	۹	نسبت کارکنان این کتابخانه به مراجعین مناسب است.
۲	اخلاق خدمت‌رسانی در بین کارکنان وجود دارد.	۱۰	مدیران از ایده‌ها و نظرات جدید کارکنان استقبال می‌کنند.
۳	کتابداران با کاربران دارای رابطه‌ای نزدیک و صمیمانه هستند.	۱۱	در این کتابخانه محیط صمیمانه‌ای بین کارکنان حاکم است.
۴	کارکنان این کتابخانه سال‌خورده، قدیمی و خسته نیستند.	۱۲	کارکنان از تغییر استقبال می‌کنند.
۵	مدیر این کتابخانه از بخش‌های مختلف، اطلاعات آماری دقیقی در دست دارد.	۱۳	مدیر کتابخانه فرصت کافی برای انجام طرح‌ها و کارهای پژوهشی را دارد.
۶	کارکنان از تخصص‌های متنوعی برخوردارند.	۱۴	مدیر بعد از انجام هر پروژه به بررسی و ارزیابی نتایج و تأثیرات آن می‌پردازد.
۷	کارکنان دارای ایده‌های جدید و متنوع هستند.	۱۵	کارکنان موقعیت‌ها و فرصت‌ها را به علت فشار کاری از دست نمی‌دهند.
۸	کارکنان این کتابخانه دارای انگیزه هستند.		

دیگر، امکان حفاظت و نگهداری از منابع موجود بسیار کم است (میانگین ۲/۷۶).

در هر سازمان از جمله یک کتابخانه، رویکردها و نگرش‌هایی مربوط به وظایف، مسئولیت‌ها، و خود سازمان وجود دارد. به این ترتیب، آخرین گروه مربوط به تحلیل عوامل درونی به گروه «رویکردها و نگرش‌ها» می‌پردازد. یافته‌ها نشان می‌دهد که هر ۳ عامل موجود در این گروه وضعیت متوسطی دارند: رویکردهای نظام‌مندی برای ارزیابی خدمات، مجموعه، تسهیلات و پروژه‌های انجام‌شده وجود دارد (میانگین ۳/۳۵)، در این کتابخانه برنامه‌های منسجم و انعطاف‌پذیر کوتاه‌مدت و بلندمدت وجود دارد (میانگین ۳/۳)، روش‌های مختلف خدماتی در این کتابخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد (میانگین ۳/۲۶).

نخستین گروه از تحلیل «عوامل بیرونی»، کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان گروه «نیروی انسانی» است. نتایج نشان می‌دهد که ۴ عامل به عنوان تهدید و ۳ عامل

جدول ۲: نقاط قوت و ضعف گروه «مجموعه»، «زیرساخت فناوری اطلاعات و ارتباطات»، «وضعیت مالی»

مجموعه					
رتبه	نقاط قوت و ضعف	میانگین	رتبه	نقاط قوت و ضعف	میانگین
۱	کیفیت مجموعه منابع چاپی این کتابخانه مناسب است.	۴/۰۷	۵	کیفیت مجموعه منابع الکترونیکی این کتابخانه مناسب است.	۳/۵۴
۲	مجموعه منابع اطلاعاتی کتابخانه به نحو مناسبی سازماندهی شده‌اند.	۴/۰۴	۶	کمیت مجموعه منابع الکترونیکی این کتابخانه مناسب است.	۳/۴۳
۳	کمیت مجموعه منابع چاپی این کتابخانه مناسب است.	۴	۷	در این کتابخانه مجموعه‌های خاص برای کاربران خاص تهیه شده است.	۲/۳۹
۴	منابع این کتابخانه، در موضوعات مختلف تعادل دارد.	۳/۸۲	۸	منابع این کتابخانه در معرض تخریب و نابودی است.	۲/۳۲
زیرساخت فناوری اطلاعات و ارتباطات					
رتبه	نقاط قوت و ضعف	میانگین	رتبه	نقاط قوت و ضعف	میانگین
۱	میزان برخورداری از «شبکه داخلی» در این کتابخانه مناسب است.	۴/۰۵	۶	کارکنان این کتابخانه، در مورد فناوری اطلاعات و ارتباطات از دانش و آگاهی لازم برخوردارند.	۳/۴۵
۲	با استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی دسترسی مناسب‌تر به منابع مختلف ایجاد شده است.	۴/۰۳	۷	نرم‌افزار مورد استفاده در این کتابخانه از کیفیت خوبی برخوردار است.	۳/۳۲
۳	وضعیت «بهره‌مندی از اینترنت» در این کتابخانه مناسب است.	۴	۸	در این کتابخانه از سخت‌افزارهای مطمئن و با کیفیت مطلوب استفاده می‌شود.	۳/۲۹
۴	میزان برخورداری از «رایانه» در این کتابخانه مناسب است.	۳/۷۴	۹	میزان برخورداری از «لوازم جانبی رایانه» در این کتابخانه مناسب است.	۲/۹۷
۵	در این کتابخانه از جدیدترین فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی استفاده می‌شود.	۳/۵۷			
وضعیت مالی					
رتبه	نقاط قوت و ضعف	میانگین	رتبه	نقاط قوت و ضعف	میانگین
۱	امکان صرفه‌جویی در هزینه‌های اضافی، جانبی و تشریفاتی در این کتابخانه وجود دارد.	۳/۲۷	۳	این کتابخانه از «بودجه کافی» برای تأمین منابع و خدمات برخوردار است.	۲/۶۱
۲	امکان هدایت بودجه‌های اعطایی به سمت «بازدهی مطالعه کافی» به نسبت تعداد دانشجویان وجود دارد.	۲/۸۹	۴	امکان استفاده از حمایت‌های مالی «ذینفعان آموزش و پژوهش» در این کتابخانه وجود دارد.	۲/۵

اطلاعات خود را از جای دیگری غیر از کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تأمین نمایند. عدم وجود رقیبان مختلف برای این کتابخانه‌ها باعث شده است تا برای مجموعه منابع و خدمات موجود نیز بازاریابی صورت نگیرد.

با توجه به جدول ۳، نتایج پژوهش گویای عدم انجام بازاریابی برای منابع اطلاعاتی موجود و خدمات ارائه شده در کتابخانه‌ها است. همین امر باعث شده تا با توجه به وجود رقیبان مختلف و عدم وجود جایگزین‌های اینترنتی برای خدمات، دانشجویان

کتابخانه‌ها در وضعیت میانه‌ای قرار دارند. کتابخانه دانشکده بهداشت با ۳/۸۳ بالاترین میانگین را کسب کرده است. کتابخانه‌های مورد بررسی از لحاظ «وضعیت مالی» در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. به نحوی که ۶ کتابخانه میانگین کمتر از ۳ را در اختیار دارند. در این گروه تنها کتابخانه دانشکده‌های پزشکی و پرستاری و مامایی با ۳/۱۶ و ۳/۰۸ میانگین بالای ۳ را داشته‌اند. کتابخانه‌های دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» و «بهداشت» هر کدام با میانگین ۳/۲۵ بهترین وضعیت را از لحاظ «فضا و تسهیلات» دارا هستند. همچنین کتابخانه دانشکده دندانپزشکی و کتابخانه مرکزی نیز به ترتیب با ۲/۵۳ و ۱/۹۲ وضعیت نابسامانی را دارند. کتابخانه دانشکده توانبخشی با میانگین ۳/۶۶ بهترین وضعیت را در زمینه «رویکردها و نگرش‌ها» داشته است. ضمن آنکه کتابخانه‌های دانشکده‌های مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، پرستاری و مامایی، پزشکی، داروسازی، و بهداشت با میانگین ۳/۳۳ وضعیت مشابهی را داشته و در رتبه دوم قرار دارند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها بیان می‌کند که از لحاظ «نیروی انسانی»، کتابخانه دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» با ۳/۵۳ بالاترین میانگین، و کتابخانه دانشکده «توانبخشی» با ۲/۵۷ کم‌ترین میانگین را به دست آورده‌اند. کتابخانه دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» نیز در زمینه «بازاریابی و رقابت اطلاعاتی» در بهترین وضعیت قرار دارد (با میانگین ۳/۲۹). از لحاظ «وضعیت مالی» ۶ کتابخانه از ۸ کتابخانه مورد بررسی با تهدیدهای زیادی مواجه‌اند. با توجه به نتایج به جز دو کتابخانه دانشکده «پرستاری و مامایی» و «داروسازی» که به ترتیب میانگین ۳/۱۶ و ۳/۰۵ دارند بقیه کتابخانه‌ها میانگینی پایین‌تر از ۳ را داشته‌اند. آخرین گروه عوامل بیرونی «رویکردها و نگرش‌ها» بود که باز هم کتابخانه دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» ایده‌آل‌ترین میانگین را با ۳/۶ در اختیار داشته است.

تحلیل داده‌های پژوهش وضعیت میانه‌ای را در تمامی کتابخانه‌های مورد بررسی، به جز کتابخانه مرکزی نشان

با توجه به داده‌های حاصل از جدول ۳، کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با کمبود بودجه مواجه هستند و هزینه خرید منابع کتابخانه‌ای نیز در وضعیت مناسبی قرار ندارد، همچنین خصوصی‌سازی سازمان‌ها که یکی از روش‌های مناسب برای ارتقای کیفیت خدمات محسوب می‌شود، در وضعیت بسیار ضعیفی قرار دارد.

جدول ۳ به آخرین گروه از تحلیل «عوامل بیرونی» یعنی گروه «رویکردها و نگرش‌ها» پرداخته است. در این گروه، هیچ‌گونه فرصتی که با استفاده از آن کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بتوانند راه ترقی را بیمایند مشاهده نمی‌شود.

جدول ۴ وضعیت هر یک از کتابخانه‌ها را از لحاظ دارا بودن هر یک از مؤلفه‌های مورد بررسی نشان می‌دهد. نتایج حاکی از این است که هیچ‌کدام از کتابخانه‌ها در وضعیت ایده‌آل قرار ندارد و این کتابخانه‌ها در بیشتر گروه‌های مورد بررسی در وضعیت میانه‌ای قرار دارد. در بخش «عوامل درونی» و گروه «نیروی انسانی» کتابخانه دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» با میانگین ۳/۹ بالاترین میانگین، و بعد از آن کتابخانه دانشکده «پرستاری و مامایی» است که میانگین ۳/۶۸ را در اختیار دارد. در مقوله «مشارکت و همکاری» باز هم کتابخانه دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» با میانگین ۳/۷۵ بالاترین میانگین را دارا بوده است. از نظر «سابقه»، کتابخانه دانشکده «داروسازی» با میانگین ۳/۷۵ بهترین سابقه را داشته است. اما کتابخانه دانشکده بهداشت و کتابخانه مرکزی به ترتیب با میانگین ۲/۸۶ و ۲/۷۷ در پایین‌ترین رتبه قرار دارند. در گروه «مجموعه»، تمامی کتابخانه‌ها وضعیت متوسطی را دارا هستند ولی کتابخانه دانشکده «پزشکی» با میانگین ۳/۷۶ در رتبه نخست قرار دارد. نکته‌ی قابل ذکر اینکه کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان سرویس‌دهی به مراجعان را انجام نمی‌دهد و تنها کارهای فهرست‌نویسی و انجام خدمات فنی را بر عهده دارد. گروه «زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات» نیز وضعیتی مشابه گروه مجموعه را دارد و تمامی



داشته و در پایین ترین مرتبه قرار دارد. در مجموع نتایج این پژوهش آشکار ساخت که در کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از مجموع ۵۰ مؤلفه‌ای که در ۸ بعد از عوامل درونی مورد بررسی قرار گرفت، ۹ نقطه قوت و ۱۰ نقطه ضعف مشاهده، و ۳۱ عامل باقی مانده در وضعیت متوسط قرار داشتند که میانگین ۳/۳۵ به دست می‌آید.

می‌دهد. کتابخانه دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» با مجموع میانگین ۳/۳۵ بهترین وضعیت را از لحاظ نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها دارا است. کتابخانه‌های دانشکده «پرستاری و مامایی» و «پزشکی» نیز با اندکی اختلاف و مجموع میانگین ۳/۳۴ و ۳/۳۳ در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند. ضمن آنکه «کتابخانه مرکزی» دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با میانگین با مجموع ۲/۸۷ در اختیار

جدول ۳: فرصت‌ها و تهدیدهای گروه‌های «بازاریابی و رقبای اطلاعاتی»، «وضعیت مالی» و «رویکردها و نگرش‌ها»

بازاریابی و رقبای اطلاعاتی					
رتبه	فرصت‌ها و تهدیدها	میانگین	رتبه	فرصت‌ها و تهدیدها	میانگین
۱	اعضای هیأت علمی اطلاعات خود را از جای دیگری غیر از این کتابخانه تأمین نمی‌کنند.	۳/۰۵	۴	برای خدمات اطلاعاتی این کتابخانه رقبای داخلی و خارجی وجود ندارد.	۲/۹۲
۲	«جایگزین‌های اینترنتی» برای خدمات این کتابخانه به کاربران وجود ندارد.	۲/۹۷	۵	برای مجموعه منابع و خدمات این کتابخانه بازاریابی صورت می‌گیرد.	۲/۸۶
۳	دانشجویان اطلاعات خود را از جای دیگری غیر از این کتابخانه تأمین نمی‌کنند.	۲/۹۴	۶	برای این کتابخانه رقیبی وجود ندارد.	۲/۷۳
وضعیت مالی					
رتبه	فرصت‌ها و تهدیدها	میانگین	رتبه	فرصت‌ها و تهدیدها	میانگین
۱	به این کتابخانه منابع اهدایی داده می‌شود.	۳/۲۶	۴	این کتابخانه با مشکلات مربوط به کمبود و کاهش بودجه مواجه نیست.	۲/۶۱
۲	در این کتابخانه هزینه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی مناسب است.	۲/۸۶	۵	در این کتابخانه هزینه خرید منابع کتابخانه‌ای مناسب است.	۲/۵۳
۳	برای این کتابخانه امکان استفاده از روش خرید کنسرسیومی وجود دارد.	۲/۶۵	۶	امکان واگذاری برخی خدمات خاص به بخش خصوصی وجود دارد.	۱/۹۷
رویکردها و نگرش‌ها					
رتبه	فرصت‌ها و تهدیدها	میانگین	رتبه	فرصت‌ها و تهدیدها	میانگین
۱	در این کتابخانه تمایل از منابع چاپی به سمت منابع الکترونیکی وجود دارد.	۳/۶۱	۵	این کتابخانه به مؤسسات دیگر وابسته نبوده و دارای استقلال است.	۳/۰۸
۲	مسئولان درک واضحی از اهمیت منابع الکترونیکی دارند.	۳/۵	۶	مسئولان از موقعیت و اهمیت این کتابخانه درک واضحی دارند.	۲/۹۲
۳	در این کتابخانه از نوآوری‌ها حمایت می‌شود.	۳/۲۶	۷	تصویب کنندگان و تصمیم‌گیران، از مشکلات اساسی این کتابخانه شناخت و آگاهی دارند.	۲/۶۳
۴	دانشجویان در رابطه با نقش کتابخانه دارای نگرش منفی نیستند.	۳/۲۲			

جدول ۴: رتبه‌بندی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بر اساس تحلیل SWOT

رتبه	کتابخانه	عوامل درونی					عوامل بیرونی							
		نیروی انسانی	مجموعه	ارزنیات	فناوری اطلاعات و ارتباطات	وضعیت مالی	مشارکت و همکاری	سابقه	فضا و تسهیلات	رویکردها و نگرش‌ها	نیروی انسانی	اطلاع‌رسانی، بازاری و رفاهی	وضعیت مالی	رویکردها و نگرش‌ها
۱	مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی	۳/۹	۳/۳۷	۳/۷۷	۲/۵	۳/۷۵	۳/۵	۳/۲۵	۳/۳۳	۳/۵۳	۳/۲۹	۲/۴۱	۳/۶	۳/۳۵
۲	پرستاری و مامایی	۳/۶۸	۳/۵۴	۳/۵۹	۳/۰۸	۳/۲	۳/۰۸	۳/۲۲	۳/۳۳	۳/۱۹	۳/۲۲	۳/۱۶	۳/۳۳	۳/۳۴
۳	پزشکی	۳/۶۲	۳/۷۶	۳/۶۹	۳/۱۶	۳/۵۷	۳/۳۳	۳/۲۷	۳/۳۳	۳/۱۱	۲/۹۷	۲/۸۳	۴/۵۳	۳/۳۳
۴	داروسازی	۳/۶۸	۳/۳۳	۳/۵۵	۲/۶۶	۳/۶۶	۳/۷۵	۳/۲۲	۳/۳۳	۳	۳/۰۵	۳/۰۵	۳/۳۳	۳/۳
۵	بهداشت	۳/۴۸	۳/۰۹	۳/۸۳	۲/۶۸	۳/۶۲	۲/۸۶	۳/۲۵	۳/۳۳	۳	۲/۹۵	۲/۲۹	۳/۱	۳/۱۲
۶	توانبخشی	۳/۷	۳/۳۷	۳/۷۲	۲/۵	۳/۳۷	۳/۲۵	۳/۱۶	۳/۶۶	۲/۵۷	۲	۲/۱۶	۲/۷۸	۳/۰۲
۷	دندانپزشکی	۳/۰۴	۳/۳۵	۳/۴۲	۲/۸	۳/۳	۳/۲	۲/۵۳	۳/۱۳	۳/۰۲	۲/۹	۲/۳۱	۳/۱۴	۳/۰۱
۸	کتابخانه مرکزی	۳/۰۸	-	۳/۴۴	۲/۸۳	۳/۰۵	۲/۷۷	۱/۹۲	۳/۲۳	۲/۹	۲/۸۸	۲/۷۹	۲/۷۶	۲/۸۷

هدف به ارائه وضعیت کتابخانه‌های مذکور پرداخته است. نتایج پژوهش در بعد «عوامل درونی» نشان داد که مؤلفه «نیروی انسانی» دارای دو نقطه قوت یعنی «وجود دانش کتابداری، تجربه مناسب و روزآمد در کتابداران»، و «برخوردار از اخلاق خدمت‌رسانی در بین کارکنان» است. این نتایج هم‌سو با پژوهش سهیلی (۱۱) و مخالف با پژوهش مقدم‌چرکری (۱۲) است، در حالی که نتایج مطالعه Kumar (۹) نشان داد که جامعه مورد بررسی فاقد نیروی تعلیم‌دیده مورد نیاز است.

در مؤلفه «مشارکت و همکاری» نیز تنها یک نقطه قوت، یعنی «همکاری کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با دیگر کتابخانه‌های دانشگاهی» دیده می‌شود که مقارن با مطالعه پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶) و سهیلی (۱۱) است. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که یک نقطه ضعف در گروه «سابقه» یعنی «عدم برخوردار از اعتبار بین‌المللی» وجود دارد. اعتبار بین‌المللی جلوه کتابخانه‌ها را برای ارتباطات و مکاتبات بین‌المللی تغییر داده و بر اعتبار کل دانشگاه هم تأثیر می‌گذارد. یافته‌های مطالعه پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶) نیز نشان‌دهنده چنین نکاتی است.

نتایج نشان داد که در گروه «مجموعه»، کتابخانه‌ها از سه

همچنین نتایج یافته‌های پژوهش نشان داد که کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از ۲۵ عامل مورد بررسی در ۴ بعد از عوامل بیرونی، بدون اینکه با فرصتی مواجه باشند، ۱۶ عامل آن‌ها را تهدید می‌کند، و ۹ عامل دیگر نیز وضعیت متوسطی را دارا هستند و میانگین ۳/۰۷ برای عوامل بیرونی به‌دست می‌آید که وضعیت متوسطی است، اما با توجه به تهدیدهای زیاد موجود، در صورت کم‌کاری و کم‌توجهی مسئولین ممکن است که این کتابخانه‌ها به وضعیت نامطلوبی دچار شوند. از سوی دیگر، با بررسی مقایسه‌ای کتابخانه‌ها نیز مشخص شد که تمامی کتابخانه‌ها به جز کتابخانه مرکزی (با میانگین ۲/۸۷) در وضعیت بینابینی قرار دارند. کتابخانه‌های دانشکده «مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی» و «پرستاری و مامایی» و «پزشکی»، با میانگین ۳/۳۵، ۳/۳۴ و ۳۳/۳ با اختلاف اندکی در رتبه‌های اول تا سوم هستند.

### بحث

در این پژوهش به تحلیل وضعیت عوامل درونی و عوامل بیرونی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استفاده از مدل ماتریس SWOT پرداخته شد. این مدل وضعیت یک سازمان را از چهار جنبه‌ی نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها مورد بررسی قرار می‌دهد. پژوهش حاضر نیز با همین

اما یافته‌های این پژوهش مخالف با سهیلی (۱۱) است که کتابخانه‌های دانشگاه رازی را مورد بررسی قرار داده بود. در کنار این نقاط قوت یک نقطه ضعف نیز وجود دارد که عبارت است از «نامناسب بودن میزان برخورداری از لوازم جانبی رایانه در کتابخانه‌ها» که پژوهش سهیلی (۱۱) نیز مؤید چنین نقطه ضعفی بوده است.

«وضعیت مالی» در کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در موقعیت نابسامانی قرار دارند. امروزه افزایش قیمت منابع و به خصوص کتاب‌های لاتین، و نیازهای همیشگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی به این گونه منابع، و استمرار دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر مستلزم صرف هزینه‌های بالایی است. جهت تأمین بودجه برای خرید منابع و خدمات کتابخانه‌ای می‌توان با ارائه گزارش‌ها و آمارهای دوره‌ای از میزان امانت کتاب‌ها و دیگر منابع موجود، و نیز ارائه لیستی از کمبودها و کاستی‌های کتابخانه و ذکر اهمیت آن‌ها به جذب بودجه از مقامات بالای دانشگاه تلاش کرد. این بودجه‌ها در صورتی که به صورت هدف‌مند هزینه شود، به خدمات بهتر منتهی شده و در نهایت تأثیر کاملاً مستقیم بر آموزش و پژوهش خواهد داشت. پژوهش‌های سهیلی (۱۱)، پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶)، نیز وضعیت نامطلوب را در گروه مالی مشاهده نمودند که هم‌راستا با یافته‌های این پژوهش و مغایر با یافته‌های مطالعه مقدم‌چرکری (۱۲) است.

کتابخانه‌های مورد بحث در گروه «فضا و تسهیلات» نیز در وضعیت نامناسبی هستند. فضا می‌تواند نقشی تعیین‌کننده در موفقیت و شکست برنامه‌های یک کتابخانه داشته باشد. عدم امکان گسترش مجموعه و فراهم‌نبودن امکان تغییر بر اساس نیازها و خدمات جدید، از مشکلات ناکافی و غیراستاندارد بودن فضای کتابخانه است. به همین دلیل استفاده از منابع الکترونیکی بجای منابع چاپی می‌تواند یکی از راهکارهای غلبه بر مشکل کمبود فضای کتابخانه‌ها باشد. فضا و تسهیلات در پژوهش Dike Ugah (۱۰) از جمله نقاط قوت کتابخانه محسوب می‌شود، همچنین برخورداری جامعه مورد بررسی پژوهش سهیلی (۱۱) از فضای کافی و استاندارد و

نقطه قوت سود می‌جویند. افزایش قیمت منابع چاپی و کاهش قدرت خرید دانشجویان، آنان را بیش‌ازپیش به سوی کتابخانه‌ها سوق می‌دهد. به همین دلیل نیاز است تا کمیت و کیفیت منابع متناسب با نیاز دانشجویان باشد. سازماندهی مناسب مجموعه منابع چاپی به بازیابی بهتر منابع کمک خواهد کرد، و با توجه به اینکه سازماندهی منابع دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به صورت متمرکز در کتابخانه مرکزی صورت می‌گیرد، این یک‌دستی خط‌مشی باعث یکپارچگی فهرست نهایی شده و زمینه‌های ایجاد ارتباط کتابخانه‌ها را با یک‌دیگر بیشتر می‌کند. در کتابخانه‌های مذکور نقاط ضعفی هم مشاهده می‌شود که جهت رفع آن فراهم‌آوردن فضایی با رعایت نکات ایمنی، و کاربست استانداردهایی که به حفظ منابع موجود و کاهش تخریب مجموعه شود بسیار ضروری است. همچنین ممکن است که کاربرانی با نیازهای خاص خود - از جمله نابینایان - به این کتابخانه‌ها مراجعه نمایند که نیازمند خدماتی با تمهیدات مختلف باشد. از این‌رو شایسته است تا به نیازهای این‌گونه افراد پاسخ داده شود. نرخ بالای کیفیت منابع و سازماندهی مناسب آن‌ها، عدم تهیه مجموعه‌های خاص برای کاربران خاص و در معرض تخریب بودن مجموعه موجود هم‌سو با مطالعات پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶) و سهیلی (۱۱)، و بالا بودن کمیت منابع موجود مخالف با یافته‌های سهیلی (۱۱) است. در کل نتایج پژوهش مقدم‌چرکری (۱۲) و Dike Ugah (۱۰) حاکی از غنای منابع اطلاعاتی است، در حالی که یافته‌های پژوهش حاضر در گروه «مجموعه» با میانگین ۳/۶۸ وضعیت میانه‌ای را نشان می‌دهد.

در گروه «زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات» نتایج حاکی از وجود «وضعیت مطلوب شبکه داخلی در کتابخانه‌ها»، «کیفیت بالای وضعیت اینترنت» و «دسترسی مناسب به منابع با استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی» است که یافته‌های پژوهش پشوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶) نیز چنین نتایجی را نشان می‌دهد. Dike Ugah (۱۰) و مقدم‌چرکری (۱۲) هم وضعیت مناسب فناوری اطلاعات را مشاهده نمودند،

رقبای اطلاعاتی» ۵ تهدید وجود دارد. در کتابخانه های مورد بررسی برای مقابله با تهدید «عدم وجود جایگزین های اینترنتی برای خدمات این کتابخانه ها» می توان از نسخه ها و معادل های الکترونیکی برخی از منابع استفاده کرد تا از این طریق نه تنها خدمات کتابخانه ای را به طیف وسیع تری از افراد ارائه داد، بلکه بر مشکلات مربوط به کمبود فضا نیز فائق آمد. از آن جایی که کتابخانه های مورد بررسی فقط دارای نرم افزار قابل دسترس در شبکه داخلی دانشگاه بوده و فاقد یک پورتال جامع دیجیتالی کتابخانه ای هستند، با مشکلات زیادی روبه رو می شوند که در این حالت استفاده از بسیاری از خدمات، مستلزم حضور فیزیکی مراجعین خواهد شد. همچنین «تأمین اطلاعات دانشجویان از جای دیگری غیر از این کتابخانه ها» نشان دهنده ی ضعف کتابخانه در برآوردن نیازهای اطلاعاتی کاربران و اعمال هزینه ها و صرف نیروی اضافی برای مراجعین و سازمان است. از سوی دیگر «عدم بازاریابی برای مجموعه منابع و خدمات» باعث می شود تا چه بسا بسیاری از منابع در کتابخانه وجود داشته باشد ولی دیگران از حضور آن مطلع نباشند. عدم وجود رقیب برای خدمات این کتابخانه ها با نتایج سهیلی (۱۱) مخالف، و عدم انجام بازاریابی با نتایج پشوتنی زاده و فرج پهلوی (۶) موافق است، و سایر یافته های پژوهش حاضر با پژوهش سهیلی (۱۱) موافق و با نتایج پشوتنی زاده و فرج پهلوی (۶) مغایر است.

وضعیت مالی نیز گویای وجود تهدیدهای متعدد و عدم وجود فرصت هاست. یافته ها نشان داد که از بین ۶ عامل موجود در گروه وضعیت مالی، نه تنها فرصتی دیده نمی شود، بلکه تنها ۱ مورد از این عوامل تهدید محسوب نشده و در وضعیت متوسط قرار دارد. واگذاری بخش هایی مانند بخش صحافی، زیراکس و پرینت به بخش خصوصی می تواند به کمبود نیرو در کتابخانه ها کمک نمایند. همچنین کتابخانه ها می توانند در اشتراک پایگاه های اطلاعاتی به خریدهای کنسرسیومی با همکاری دیگر کتابخانه ها و دانشگاه ها روی آورند تا برخی از مشکلات آنان در زمینه کمبود بودجه برطرف شود. سهیلی (۱۱) و پشوتنی زاده و فرج پهلوی (۶) نیز به نتایج مشابه

امکان حافظت و نگهداری از مجموعه، نتایجی مغایر با مشاهدات حاصل شده از این پژوهش را نشان می دهد، اما پژوهش پشوتنی زاده و فرج پهلوی (۶) مؤید چنین نقاط ضعفی در گروه فضا و تسهیلات است.

نتایج برآمده از این مطالعه نشان داد که «رویکردها و نگرش ها» ی مدیران، مسئولان، کتابداران و کارکنان کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در وضعیت میانه ای قرار دارد. پشوتنی زاده و فرج پهلوی (۶) به نتایجی هم سو با این پژوهش رسیده بودند، اما یافته های سهیلی (۱۱) مخالف با یافته های پژوهش حاضر است. تغییر دیدگاه مدیران و بالابردن نگرش آنان در مورد کتابخانه ها و خدماتی که در آن ارائه می شود نتایج مطلوبی از جمله جذب بودجه ی بیشتر برای خرید منابع و استخدام افراد متخصص در این حوزه را به دنبال خواهد داشت.

اما در بعد «عوامل بیرونی» و گروه «منابع انسانی»، کتابخانه های مورد بحث نه تنها فرصتی پیش روی آنها مشاهده نمی شود، بلکه با ۴ تهدید مواجه اند. استفاده از نظرات دانشجویان، به عنوان افرادی با نیازهای همواره در حال تغییر و به روز که می توان آنان را مهم ترین استفاده کنندگان کتابخانه نیز محسوب داشت، باعث نزدیک شدن خدمات کتابخانه به نیازهای واقعی آنان می شود. دارا بودن کارکنان از مشکلات مختلف معیشتی، کاری و... باعث دل سردی و عدم انگیزه کارکنان خواهد شد که بازتابی مستقیم در خدمات کتابخانه ای خواهد داشت. از جمله فرصت های پیش روی هر کتابخانه استفاده از توان فکری و تجربی کارمندان بازنشسته و استفاده از نیروهای داوطلب و کارآموز است که نتایج پژوهش حاکی از عدم استفاده از این فرصت هاست. یافته ها نشان داد که هر چند عدم استفاده از تجربیات کارمندان بازنشسته با نتایج سهیلی (۱۱)، و برخورداری کارکنان از مشکلات معیشتی و کاری با نتایج پشوتنی زاده و فرج پهلوی (۶) هم خوان است، ولی عدم استفاده از نظرات دانشجویان در تصمیم گیری ها مغایر با این دو پژوهش است.

در ادامه، تحلیل یافته ها بیان کرد که در گروه «بازاریابی و

ارزش سازماندهی مناسب منابع بکاهد. نیازهای همیشگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی به منابع لاتین، و استمرار دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر نیز مستلزم صرف هزینه‌های بالایی است. به همین دلیل نیاز است تا مدیران با اعمال راهکارهایی کمبود بودجه خود را جبران نمایند. جایگزینی منابع الکترونیکی بجای منابع کاغذی از راهکارهایی است که میتواند مشکل فراهم‌نبودن امکان گسترش مجموعه را حل نماید. در این کتابخانه‌ها، امکان واگذاری برخی خدمات به بخش خصوصی وجود ندارد. واگذاری بخش‌هایی مانند بخش صحافی، زیراکس و پرینت به بخش خصوصی می‌تواند به کمبود نیرو در کتابخانه‌ها کمک کرده و کیفیت خدمات را بالا ببرد. در کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان فراهم‌آوردن فضایی با رعایت نکات ایمنی، و کاربست استانداردهایی که به کاهش تکثیر باکتری‌ها و ویروس و در نتیجه حفظ منابع موجود و کاهش تخریب مجموعه شود بسیار ضروری به نظر می‌رسد. دانشجویان به سبب روزآمد بودن اطلاعات و نیازهایشان، توانایی‌های بالقوه‌ای جهت به‌کارگیری و استفاده در برنامه‌ریزی‌های کتابخانه‌ها دارند. پس استفاده از این نیروی بالقوه از یک سو کمک شایانی در بهبود خدمات کتابخانه خواهد داشت، و از سوی دیگر، باعث نزدیک‌شدن فعالیت‌هایی مانند مجموعه‌سازی و دیگر خدمات کتابخانه به نیازهای واقعی آنان می‌شود. در این پژوهش مشخص شد که کتابخانه‌های مورد بحث فاقد رقیبان داخلی و خارجی هستند. وجود رقیبان داخلی و خارجی باعث خواهد شد تا کاربران و مراجعه‌کنندگان کتابخانه‌های مذکور کاهش پیدا کند. دانشجویان و اعضای هیأت علمی وقتی که با نرخ پایینی از کیفیت و کمیت خدمات دریافتی مواجه شوند و ببینند که از طریق این کتابخانه‌ها قادر به تأمین نیازهای خود نیستند به تدریج اعتماد خود را از دست داده و به مراکز دیگری روی می‌آورند.

به این ترتیب با غلبه نقاط ضعف و تهدیدها بر نقاط قوت و فرصت‌ها، و در صورت کم‌کاری و کم‌توجهی مسئولین ممکن

رسیدند.

فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در نهایت به کتابخانه‌ها در بازیابی و نظام‌مندی و دسترس‌پذیری اطلاعات کمک می‌کنند. ولی نتایج حاکی از «بالا بودن هزینه‌های فناوری» در عین «مواجهه‌بودن کتابخانه‌ها با مشکلات مربوط به کمبود و کاهش بودجه» در کتابخانه‌های مورد بحث است. این عدم تناسب باعث کاهش اشتراک نشریات، کاهش فزاینده بودجه کتب لاتین، عدم خرید آخرین ویرایش‌های کتاب‌ها و... می‌شود که هم‌سو با یافته‌های سهیلی (۱۱) است. یکی دیگر از تهدیدها «بالا بودن هزینه خرید منابع کتابخانه‌ای» که جامعه مورد بررسی پژوهش پشتوتنی‌زاده و فرج‌پهلوی (۶) با آن مواجه بوده‌اند.

آخرین گروه از «عوامل بیرونی» مورد بررسی در کتابخانه‌های دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان «رویکردها و نگرش‌ها» بود که به جز ۲ تهدید یعنی «عدم درک واضح مسئولین از موقعیت و اهمیت کتابخانه» و «عدم شناخت و آگاهی تصمیم‌گیران از مشکلات اساسی کتابخانه»، بقیه عوامل در وضعیت میانه‌ای قرار داشتند. نتایج پژوهش سهیلی (۱۱) نیز عدم درک واضح مسئولین را از موقعیت کتابخانه نشان می‌دهد.

### نتیجه‌گیری

مدیران و کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان برای پیشرفت و ارتقای خدمات خود و بقا در عرصه تغییرات روزافزون جهان امروز لازم است تا نتایج به عمل آمده از این پژوهش را مورد توجه قرار داده و به کاربست آن اقدام نمایند. نتایج حاصل از این مطالعه گویای نکاتی است که اصلاح آن‌ها لازم می‌نماید. فشار کاری وارده بر کارکنان در وضعیت متوسط رو به پایینی قرار دارد.

مدیران باید توجه داشته باشند که فشار کاری بیشتر بر کارکنان این کتابخانه‌ها ممکن است در آینده به از دست‌دادن برخی موقعیت‌ها و فرصت‌ها، دلسرد شدن و فرسودگی شغلی در آنان بینجامد. از سوی دیگر منابع موجود در این کتابخانه‌ها نیز در معرض نابودی و تخریب هستند که این خطر شاید از

صفحه وبسایت کتابخانه‌ها منعکس کرد. پیشنهاد می‌شود تا مدیران با امضای تفاهم‌نامه‌هایی با سازمان‌های مختلف، به استفاده از حمایت‌های مادی و معنوی آنان، و هدایت این حمایت‌ها در راستای اهداف آموزشی و پژوهشی خود گام بردارند. همچنین تغییر دیدگاه مدیران و بالابردن نگرش آنان در مورد کتابخانه‌ها و خدماتی که در آن ارائه می‌شود نتایج مطلوبی از جمله جذب بودجه‌ی بیشتر برای خرید منابع و استخدام افراد متخصص در این حوزه را به دنبال خواهد داشت. با توجه به کمبود بودجه در کتابخانه‌های مورد بحث، مدیران می‌توانند راه‌کار خرید کنسرسیومی را در پیش گیرند. در انتها پیشنهاد می‌گردد با توجه به اینکه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان دارای شورای سیاست‌گذاری کتابخانه‌ها، متشکل از مدیران کتابخانه‌ها و تعدادی از کارشناسان و کتابداران است، می‌توان در درون آن کمیته‌ای برای پیگیری اجرا و ارزشیابی برنامه‌ریزی استراتژیک کتابخانه‌ها تشکیل داد.

### تشکر و قدردانی

نگارندگان این سطور بر خود لازم می‌دانند تا از راهنمایی‌ها و زحماتی که پروفیسور عبدالحسین فرج‌پهلوی، استاد گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، برای نگارش این متن کشیدند و با ارائه‌ی پیشنهادات ارزنده‌ی خود به پیشبرد هر چه بهتر این پژوهش کمک نمودند نهایت تشکر و قدردانی را به عمل آورند.

است که این مدیران با مشکلات متعددی روبه‌رو ساخته و کتابخانه‌ها به وضعیت نامطلوبی دچار شوند. به نحوی که در این جهان متغیر امروزی، شاید موفق به تأمین خدمات اطلاعاتی مورد نیاز مراجعین نبوده و از صحنه رقابت دور بمانند. آگاهی مدیران و کتابداران مورد بررسی از مشکلات و مسائل شناسایی شده و تلاش آن‌ها برای تقویت نقاط قوت، رفع نقاط ضعف، استفاده از فرصت‌ها و غلبه بر تهدیدها، می‌تواند گام مهمی در راستای ارتقای خدمات کتابخانه‌های مورد بررسی به اعضای هیأت علمی، پزشکان، پژوهشگران، دانشجویان باشد

### پیشنهادها

با توجه به بررسی‌های انجام‌شده پیشنهاد می‌شود برنامه استراتژیک درونی و بیرونی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بر اساس یافته‌های این تحقیق طراحی شود و کلیه کتابخانه‌ها به صورت دوره‌ای موظف به ارائه برنامه استراتژیک خود به مقامات مسئول باشند. از سوی دیگر، در ارزیابی مدیران کتابخانه‌ها، آشنایی با مدیریت استراتژیک به عنوان یک ویژگی مهم در نظر گرفته شود. از آنجایی که برنامه‌های استراتژیک ممکن است به صورت مقطعی به کار آید، بنابراین بازنگری و برنامه‌ریزی جدید باید به طور مستمر ادامه داشته باشد. همچنین به منظور رقابتی‌شدن کتابخانه‌ها می‌توان شرح فعالیت‌ها و خدمات کتابخانه‌ها و همچنین نوآوری‌ها و رتبه‌های به‌دست‌آمده را در

### References

1. ImaniHasanlouei M, Pashaei MT. Managing change in organizations focused on entrepreneurship millennium. Working and Society monthly 2007; 89 - 90: 4-11. [in Persian]
2. Beckhard P, Pritchard V. Change management and innovation. Translated by Irannejad Parizi Mahdi. Tehran: Modiran; 1999. [In Persian]
3. Fadaei GH, Nakhoda M. Model of Change Management in Academic Libraries: Delphi study. Research on Information science and Public Libraries 2010; 16 (3): 145-68. [In Persian]
4. Hunger DJ, Weelen TL. Foundations of Strategic Management. Earabi M, Izadi D, Trans. Tehran: Cultural Research Bureau; 2002. [In Persian]
5. Houben G, Lenie K, Vanhoof K. A Knowledge-based SWOT-analysis system as an instrument for strategic planning in small and medium sized enterprises. Decision Support Systems 1999; 26: 125-35.
6. Pashootanzadeh M, FarajPahlou AH. Evaluation and Comparison of central libraries and college Shahid Chamran University on SWOT analysis. Library and Information Science 2011; 16 (3): 80-108. [In Persian]
7. Fernandez J. A SWOT analysis for social media in libraries. Library staffe Publications 2009; 33(5):35-7.

8. Mapulanga P. SWOT analysis in the planning of information services and systems in university libraries: The case of the University of Malawi strategic plans. *The Bottom Line* 2013; 26(2):70-84.
9. Kumar P. University Libraries in Kerala: A SWOT Analysis for Marketing. *library philosophy and practice* 2012: 1-12.
10. Dike Ugah A. A SWOT Analysis of the University Library of Michael Okpara University of Agriculture library, Umudike, Nigeri. *Library Philosophy and Practice*. 2007.
11. MoghadamCharkari N. Developing the vision and mandate of the National Library and Archives of the Islamic Republic of Iran: draft macro program. [Research project]. Tehran: National Library and Archives of the Islamic Republic of Iran; 2004. [In Persian]
12. Soheili F. Analysis of the strengths, weaknesses, opportunities and threats Razi university libraries and provide strategic guide lines for the libraries. *Academic Librarianship and Information Research* 2011; 45 (11): 73-95. [In Persian]

## A Comparative Study of the Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats of Isfahan University of Medical Sciences Libraries\*

Mohammad Reza Shekari<sup>1</sup>, Pegah Karimian<sup>2</sup>

### Original Article

#### Abstract

**Introduction:** Planning and strategic management are important parts of management systems. SWOT (Strength, Weakness, Opportunity, Treat) model evaluate the strengths, weaknesses, threats and opportunities in an organization. The purpose of this study was to assess the comparative analysis of internal and external status of Isfahan Medical University libraries by using this model.

**Methods:** Present study was conducted in September 2014. The method of this research is Descriptive-survey. The validity of Made questionnaire tool was verified by experts, and reliability using Cronbach's alpha was calculated in the rate of 94/0. 38 managers and librarians of Isfahan University of Medical Sciences libraries are study population. Due to availability of all community members, sampling was dropped, and the census method was conducted. Descriptive statistics and Microsoft excel 2013 software were used for data analyzing.

**Results:** In libraries of Isfahan University of Medical Sciences 50 elements of 8 internal dimension was studied, 9 strength points and 10 weakness points was recognized and 31 remaining factors were in the middle. In the study of 4 external dimension 25 factors examined, these libraries having no opportunities while 16 factors threaten them, and 9 other factors were in the middle.

**Conclusion:** The results showed that the status of internal and external factors in Isfahan University Libraries is average. Due to superiority of the weaknesses and threats on the strengths and opportunities, in the case of Inattention and inaction of administrators, these libraries may be adversely affected. Managers and librarians' awareness of the identified problems, and their efforts to promote the strengths, overcome the weaknesses, win of the opportunities and dominate the threats, could be an important step in the promotion of library services for faculty members, physicians, researchers and students.

**Keywords:** Strategic Management; Opportunites; Academic libraries.

Received: 18 Feb, 2015

Accepted: 8 Jun, 2015

**Citation:** Shekari MR, Karimian P. **A Comparative Study of the Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats of Isfahan University of Medical Sciences Libraries.** Health Inf Manage 2015; 12(4):482.

\*- This article is the result of independent research without financial support.

1- MSc student, information science and knowledge studies, information sciences and knowledge studies, University of Tehran, Tehran, Iran

2- MSc student, information science and knowledge studies, information sciences and knowledge studies, University of Tehran, Tehran, Iran (Corresponding Author) Email:p\_karimian@yahoo.com